

مقایسه شادکامی و توانمندی های منش بر اساس جنسیت و نگرش به نقش جنسیتی The Comparison of Happiness and Character Strengths in Base of Gender and Gender Role Attitude

Samaneh Jahanbakhsh

Ph.D Student of Psychology, Department of Psychology, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran.

Dr. Adis Kraskian Mujembari *

Assistant Professor, Department Of Psychology Faculty Of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

adis.kraskian@kiau.ac.ir

Dr. Farhad Jomehri

Assistant Professor, Faculty of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

سمانه جهانبخش

دانشجوی دکترای روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد ساوه،
دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران.

دکتر آدیس کراسکیان مجباری (نویسنده مسئول)

استادیار گروه روانشناسی، دانشکده روان شناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد
اسلامی، کرج، ایران.

دکتر فرهاد جمهوری

استادیار گروه روانشناسی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه
علماء طباطبائی، تهران، ایران.

Abstract

The present study was conducted to determine the comparison of happiness and character strengths based on gender and gender role attitudes. This research was descriptive and comparative. The statistical population of all students of Tehran city was considered in 2021. The sample size in this study was 600 people (296 women) and (304 men). Sampling was done by cluster random method. Data collection using the Oxford Happiness Questionnaire (OHQ; Argyle, 1989), The Values in Action Inventory of Strengths (VIA-IS; Peterson and Seligman, 2004), and Attitude Toward Gender Role Questionnaire (ATGRQ; Kiani et al., 1387) was done. Data analysis was done using multivariate analysis of variance. The findings showed that there was no significant difference between gender and happiness, as well as between gender and happiness subscales ($P < 0.05$); Also, the results showed that there was no significant difference between gender and the total score of character strengths and character virtues ($P < 0.05$). Other results showed that there was a significant difference between gender attitudes (traditional/egalitarian) and happiness score ($P < 0.05$); In fact, the happiness score of traditional people was significantly higher than egalitarian people. However, there was no significant difference between the two gender attitudes (traditional/ egalitarian) in the field of character strengths and character virtues ($P < 0.05$). Therefore, we can conclude that gender does not affect happiness and character strengths; But the traditional gender attitude can lead to more happiness.

Keywords: Character Strengths, Gender Attitude, Happiness, Gender.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین مقایسه شادکامی و توانمندی های منش بر اساس جنسیت و نگرش به نقش جنسیتی انجام شد. این پژوهش توصیفی و از نوع علی مقایسهدای بود. جامعه آماری کل دانشجویان شهر تهران در نظر گرفته شد در سال ۱۴۰۱ بودند. حجم نمونه در این مطالعه نفر (۲۹۶ زن) و (۳۰۴ مرد) در نظر گرفته شد. نمونه‌گیری به روش تصادفی خوشای انجام شد. جمع آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه شادکامی آکسفورد (OHQ؛ ارگایل، ۱۹۸۹)، پرسشنامه ارزش‌های فعال در عمل VIA-IS؛ پترسون و سلیگمن، (۲۰۰۴) و پرسشنامه نگرش به نقش جنسیتی ATGRQ؛ کیانی و همکاران، (۱۳۸۷) انجام شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل واریانس چند متغیره انجام شد. یافته‌ها نشان داد بین جنسیت و شادکامی و همچنین بین جنسیت و زیرمقیاس‌های شادکامی تفاوت معناداری وجود نداشت ($P > 0.05$)؛ همچنین نتایج نشان داد که بین جنسیت و نمره کل توانمندی های منش و فضیلت‌های منش تفاوت معناداری وجود نداشت ($P > 0.05$). نتایج دیگر نشان داد که بین نگرش‌های جنسیتی (ستنی/ برابرخواه) و نمره شادکامی تفاوت معنادار وجود داشت ($P < 0.05$)؛ در واقع نمره شادکامی افراد ستنتی به طور معنادار بیشتر از افراد برابرخواه بود. اما در زمینه توانمندی های منش و فضیلت‌های منش تفاوت معناداری بین دو نگرش جنسیتی (ستنی/ برابرخواه) وجود نداشت ($P > 0.05$). بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که جنسیت تاثیری بر شادکامی و توانمندی های منش ندارد؛ اما نگرش جنسیتی ستنتی می‌توان موجب شادکامی بیشتر شود.

واژه‌های کلیدی: توانمندی های منش، نگرش جنسیتی، شادکامی، جنسیت.

مقدمه

یکی از اساسی ترین تغییرات اجتماعی در کشورهای صنعتی از اواسط قرن بیستم، تغییر به سمت برابری جنسیتی بیشتر در نگرش در مورد نقش زنان و مردان در جامعه و خانواده بوده است (آمانسیو و سانتوس^۱، ۲۰۲۱). جنسیت یک ساختار اجتماعی است که در رابطه با فرادرادها، نقش‌ها و رفتارهای فرهنگی و همچنین روابط بین زنان و مردان و پسران و دختران معنکس می‌شود (دلگادو-هررا^۲ و همکاران، ۲۰۲۴؛ جاهن^۳ و همکاران، ۲۰۲۰). در سراسر اروپا و ایالات متحده، کشورها از نظر میزان پذیرش برابری جنسیتی از نظر اجتماعی بسیار متفاوت هستند (هنتشل^۴ و همکاران، ۲۰۱۹). نگرش‌های نقش جنسیتی منعکس کننده آن چیزی است که یک فرد یا یک جامعه به طور کلی آن را رفتار مناسب، مورد انتظار و ترجیحی تصور می‌کند، در حالی که رفتار جنسیتی همان چیزی است که مردم در واقع انجام می‌دهند (لاپگارد^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). نقش‌های جنسیتی هنجارهای رفتاری هستند که برای زنان و مردان به عنوان مثال در حوزه‌های خانواده، نیروی کار یا آموزش اعمال می‌شود (گمپرس^۶ و همکاران، ۲۰۲۴). کلیشه‌های نقش جنسیتی فرهنگی، هنجارها و انتظارات را از کارهایی که مردان و زنان باید انجام دهند یا نباید انجام دهند شکل می‌دهند و رفتار، انگیزه‌ها، دیدگاه‌ها و آرزوهای افراد را محدود می‌کنند (کرافت^۷ و همکاران، ۲۰۲۱). فرض بر این است که هنجارهای مربوط به نقش‌های جنسیتی به طور اجتماعی از طریق اجتماعی شدن و آموزش دختران و پسران در دوران اولیه کودکی اکتساب می‌شوند (هیز^۸ و همکاران، ۲۰۱۹).

بررسی مطالعات پیشین دلالت بر اهمیت نقش جنسیت در میزان شادکامی افراد می‌باشد؛ به طور نمونه بررسی مطالعه کاظمی مجذد و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد که جنسیت بر روی شادکامی مؤثر است. همچنین نتایج پژوهش کیانی و مظاہری (۱۳۹۸) نیز نشان داد در احساس شادکامی دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد. در بررسی قاسمی نیایی و کریمی (۱۳۹۸) نیز نشان داده شد که سطح شادکامی زنان پایین‌تر از مردان است. نتایج پژوهش براکاس^۹ و همکاران (۲۰۲۳) نیز نشان داد زنان شادکامی و رضایت بیشتر از زندگی خود را از طریق تجربیات معنادار به دست می‌آورند در حالی که مردان شادکامی و رضایت بیشتر از زندگی خود را از طریق تجربیات لذتبخش به دست می‌آورند. همچنین در پژوهش سالاورا^{۱۰} و همکاران (۲۰۲۰) نتایج نشان داد که بین شادکامی و جنسیت تفاوت معناداری وجود دارد. در بررسی تفاوت‌های جنسیتی با شادکامی پژوهشگران دیگری نیز به این نتیجه رسیدند که بین زنان و مردان در شادکامی تفاوت وجود دارد (کامو و هوری^{۱۱}، ۲۰۲۴؛ سانین پوسادا^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۲). در پژوهش دیگری از دلاور و شکوهی امیرآبادی نشان داده شد که بین جنسیت با شادکامی ارتباط معناداری وجود ندارد و تنها مؤلفه انرژی مثبت در دختران بیشتر از پسران بوده است (دلاور و شکوهی امیرآبادی، ۱۳۹۹). یافته‌های سایر پژوهش‌ها نیز نشان داده است که بین جنسیت و شادکامی ارتباط معناداری وجود ندارد (گل محمدی و همکاران، ۱۴۰۱؛ دیویس^{۱۳} و همکاران، ۲۰۲۱؛ سفارینا و نسوتیان^{۱۴}، ۲۰۲۰؛ سار^{۱۵} و همکاران، ۲۰۱۹).

شادکامی یکی از اهداف نهایی زندگی افراد محسوب می‌شود (جاکرaborty و همکاران^{۱۶}، ۲۰۱۹). مفهوم "شادکامی" به طریق مختلف به کار می‌رود که در یک معنای گسترده می‌توان به عنوان یک اصطلاح سایه‌بان برای همه چیزهای خوب دانست. به این معنا، اغلب به جای «بهزیستی^{۱۷}» نیز به کار می‌رود و به رفاه فردی و اجتماعی دلالت می‌کند (وینهون^{۱۸}، ۲۰۲۲؛ احمدی و همکاران، ۱۳۹۴). این کلمه همچنین در معنای خاص‌تر «لذت ذهنی از زندگی^{۱۹}» به کار می‌رود (وینهون، ۲۰۲۲). پژوهش‌های پیشین نیز بیانگر این بوده‌اند افزایش

۱ Amâncio & Santos

2 Delgado-Herrera

3 Jaehn

4 Hentschel

5 Lappégård

6 Gompers

7 Croft

8 Heise

9 Brakus

10 Salavera

11 Kamo & Hori

12 Sanin Posada

13 Davis

14 Safarina & Nasution

15 Sar

16 Chakraborty

17 Well-being

18 Veenhoven

19 Mental enjoyment of life

بهزیستی ذهنی و شاد شدن موجب سلامت جسمانی افراد می‌شود (کوشلو^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). در بررسی پیشینه پژوهش، علاوه بر جنسیت، نگرش به نقش جنسیتی نیز می‌تواند با پیامدهای متفاوت روانشناختی همراه باشد؛ به طوری که سلیگمن^۲ (۲۰۱۱) بیان می‌کند که احساسات مثبت منابع فکری، فیزیکی و اجتماعی را گسترش می‌دهند؛ در عین حال شادی می‌تواند متأثر از تعامل اجتماعی با محیط باشد (سفرانیا و نسوتیان، ۲۰۲۰). همچنین مطالعات نشان داده است که شادکامی در جوامع سنتی می‌تواند متأثر از عوامل معنوی (کامو و سالانو، ۱۳۹۴؛ حاجلو، ۱۳۹۴؛ کاظمی مجده و همکاران، ۱۳۹۹؛ سلطانی بهرام و قاسمزاده، ۱۴۰۰) و وضعیت تأهل افراد باشد (کامو و هوری، ۲۰۲۴). نتایج بررسی کاظمی مجده و همکاران^۳ (۱۳۹۹) نشان داد بهزیستی معنوی با میزان شادکامی دانشجویان ارتباط دارد و میزان شادکامی دانشجویان بومی از دانشجویان غیر بومی بیشتر بود. دیویس^۴ و همکاران (۲۰۲۱) نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که شادکامی تحت تأثیر کلیشه‌های جنسیتی قرار می‌گیرد. بهطور نمونه کیانی و همکاران (۱۳۹۰) در مطالعه خود نشان دادند که بین نگرش نقش جنسیتی برابری خواه و رضایت از زندگی ارتباط مثبت وجود دارد. در پژوهش دیگری از شهبازی و همکاران (۱۳۹۹) نتایج نشان داد که بین نابرابری جنسیتی و شادکامی رابطه معناداری وجود ندارد. در نتایج پژوهش اولsson و مارتینی^۵ (۲۰۱۸) نیز نشان داده شد مردان و زنان در نقش‌های جنسیتی، خواسته‌ها و رفتارهای اجتماعی برابری دارند. در حالی که پژوهش‌های دیگری نیز بیان داشته‌اند که شادی می‌تواند متأثر از فرهنگ‌های مختلف باشد (تمیر^۶ و همکاران، ۲۰۱۷).

یکی از موضوعات مهم در روانشناسی مثبت، توجه به توانمندی‌های منش می‌باشد (ماه آور و همکاران، ۱۳۹۸)، توانمندی‌های منش عبارتند از نقاط قوت توانمندی‌های شخصیتی هستند که ارزش مثبت دارند و انتظار می‌رود به زندگی خوب کمک کند (پترسون^۷ و سلیگمن، ۲۰۰۴؛ وانگر^۸ و همکاران، ۲۰۲۰). طبقه‌بندی نقاط قوت و فضائل شخصیت بر اساس بررسی گسترده متون مذهبی و فلسفی توسط پترسون و سلیگمن^۹ (۲۰۰۴) پیشنهاد گردید که شامل شش فضیلت^{۱۰} خرد^{۱۱}، شجاعت^{۱۲}، انسانیت^{۱۳}، عدالت^{۱۴}، اعتدال^{۱۵} و تعالی^{۱۶} است (مارتینز-مارتی و روج^{۱۷}، ۲۰۱۴). فضیلت خرد شامل نقاط قوت شناختی است که مستلزم کسب و استفاده از دانش است. فضیلت شجاعت حاوی نقاط قوت عاطفی است که شامل اعمال اراده برای دستیابی به اهداف در مواجهه با مخالفت‌های بیرونی یا درونی است. فضیلت انسانیت شامل نقاط قوت بین فردی است که شامل مراقبت و دوستی با دیگران است. فضیلت عدالت شامل نقاط قوت مدنی است که زمینه‌ساز زندگی سالم جامعه است. فضیلت اعتدال حاوی نقاط قوتی است که از افراط و تغیریط محافظت می‌کند و در نهایت، فضیلت تعالی شامل نقاط قوتی است که پیوندهایی را با جهان بزرگ‌تر ایجاد کرده و معنا می‌بخشد (مارتینز-مارتی و روج، ۲۰۱۷). توانمندی‌های شخصیتی با توجه به متغیرهای جمعیت‌شناختی نیز می‌تواند متفاوت باشد به طوری که در پژوهش‌های پیشین عوامل فردی از قبیل جنسیت، سن، سطح تحصیلات و وضعیت اقتصادی، تجربه‌های هیجانی، جهت‌گیری هدف، چالش‌های اجتماعی و هویتی بر روی توانمندی‌های شخصیتی متأثر بوده است (امزالق و مصری هرزالله^{۱۸}، ۲۰۲۲). بررسی مطالعات دلالت بر این دارد که صفات مثبت توانمندی‌های منش متأثر از ارزش‌های فرهنگی و اخلاقی هستند (قاسمی و قیصریه نجف آبادی، ۱۳۹۳؛ خسروجردی و همکاران، ۱۳۹۸). مطالعات پیشین نیز نشان می‌دهد که توانمندی‌های منش می‌تواند تحت تاثیر جنسیت باشد؛ به طور نمونه در پژوهش ماه آور و همکاران (۱۳۹۸) نشان داده شد در توانمندی‌های شخصیتی زنان و مردان تفاوت معناداری وجود دارد و زنان میانگین نمرات بالاتری داشتند. زنان بهطورکلی در همه گروه‌های سنی نمرات بالاتری نسبت به مردان در توانمندی‌های شخصیتی کسب کردند. همچنین نتایج پژوهش حسین (۲۰۲۲) نشان داد که زنان به طور قابل توجهی دارای سطوح بالاتری از خرد، عدالت، کنگکاوی، عشق به یادگیری، هوش اجتماعی، رهبری و

1 Kushlev

2 Seligman

3 Coo & Salanova

4 Davis

5 Olsson & Martiny

6 Tamir

7 Peterson

8 Wagner

9 Virtue

10 wisdom

11 courage

12 humanity

13 justice

14 moderation

15 excellence

16 Martínez-Martí & Ruch

17 Amzaleg & Masry-Herzallah

قدرتانی از زیبایی و تعالی بودند. زنان در مقایسه با مردان سطوح بسیار بالاتری را در انواع نقاط قوت شخصیت نشان دادند و به طورکلی زنان با فضیلت‌تر از مردان بودند. در پژوهش بران^۱ و همکاران (۲۰۲۰) نیز نشان داده شد که دختران در تمام توانمندی‌های منش نمره بالاتری از پسران نوجوان داشتند. نتایج پژوهش‌های دیگر نیز حاکی از آن بود که بین زنان و مردان در توانمندی‌های منش تفاوت‌هایی وجود دارد (هاینتز و همکاران^۲، ۲۰۱۷). نگرش به نقش جنسیتی می‌تواند بر نگرش، هیجان‌ها و رفتارهای فرد تاثیر بگذارد (زل^۳ و همکاران، ۲۰۱۵)؛ به طوری که پژوهش‌های پیشین نشان داده‌اند که الگوهای متقابل فرهنگی، ارزش‌های قابل اندازه‌گیری تفاوت‌های جنسیتی مانند صفات شخصیتی را تأیید نمی‌کند (اشمیت^۴ و همکاران، ۲۰۱۷؛ فلاحتی، ۱۳۹۵).

در مجموع می‌توان گفت که تفاوت‌های جنسیتی متأثر از تعاملات بیولوژیکی و محیطی می‌توانند زنان و مردان را مستعد انجام نقش‌های خاصی گرداند که همین امر سبب می‌شود در میزان توانمندی‌های منش و شادکامی آنان تفاوت‌هایی وجود داشته باشد. همانطور انتظار می‌رود که نوع نگرش به جنسیت می‌تواند بر میزان توانمندی‌های منش تاثیر بگذارد؛ چرا که توانمندی‌های منش ترکیبی از شناخت، هیجان‌ها و رفتارهایی است که فرد در مسیر زندگی و در تعامل در دنیای انسانی کسب کرده است (اشمیت و همکاران، ۲۰۱۷). با توجه به اهمیت نقش شادکامی و توانمندی‌های منش در افراد و همچنین از آنجایی که مطالعه‌ای در داخل ایران یافت نشد که به مقایسه توانمندی‌های منش بر اساس نگرش‌های جنسیتی پرداخته باشد و عمدۀ مطالعات به مقایسه جنسیت و توانمندی‌های منش پرداخته‌اند؛ لذا هدف پژوهش حاضر مقایسه شادکامی و توانمندی‌های منش بر اساس جنسیت و نگرش به نقش جنسیتی بود.

روش

این پژوهش توصیفی و از نوع علی مقایسه‌ای بود. جامعه آماری کل دانشجویان شهر تهران در نظر گرفته شد (جامعه آماری=۱,۴۶۴,۷۸۳). نمونه‌گیری به شیوه تصادفی تصادفی خوش‌های در سال ۱۴۰۱ به صورت حضوری انجام شد. حجم نمونه در این مطالعه ۶۰۰ نفر (زن ۲۹۶ زن) و (مرد ۳۰۴) در نظر گرفته شد. از بین دانشگاه‌های شهر تهران، پنج دانشگاه انتخاب شدند و به روش نمونه‌گیری دردسترس، نمونه مورد نظر از آن‌ها جمع آوری شد. رضایت و علاقه جهت شرکت در پژوهش، عدم مصرف داروهای روانپردازشکی و سابقه بستری در بیمارستان اعصاب و روان و همچنین عدم سابقه ترک تحصیل در طول دوران تحصیلی از معیارهای ورود به پژوهش بود؛ عدم تکمیل پرسشنامه‌ها به عنوان معیار خروج لحاظ شد. پس از انتخاب دانشگاه‌ها، پژوهشگر در یک ماهه به آن‌ها مراجعه کرد و تا تکمیل نمونه مورد نظر فرایند نمونه‌گیری انجام شد. ملاحظات اخلاقی در این پژوهش کاملا رعایت شد به گونه‌ای که به شرکت کنندگان در زمینه محramانه ماندن و استفاده صرفا پژوهشی اطلاعات، اطمینان خاطر داده شد و آن‌ها با رضایت کامل و در شرایطی بدون تنیدگی و مساعد پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل واریانس چند متغیره در نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ انجام شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه شادکامی آکسفورد (OHQ)^۵: این آزمون در سال ۱۹۸۹ توسط ارگایل^۶ و بر اساس پرسشنامه افسردگی بک (۱۹۷۶) به منظور سنجش میزان شادکامی فردی ساخته شده است. این آزمون دارای ۲۹ عبارت چهار گزینه‌ای است. نمره‌گذاری گزینه‌های از گزینه الف نمره صفر تا گزینه د نمره ۳ است. بدین ترتیب بالاترین نمره‌ای که آزمودنی می‌تواند در این مقیاس کسب کند، ۸۷ است که بیانگر بالاترین حد شادکامی بوده و کمترین نمره این مقیاس ۰ است که موید ناراضی بودن آزمودنی از زندگی و افسردگی فرد است. روایی این پرسشنامه به روش واگرا با پرسشنامه افسردگی بک ۰/۶۹ - ۰/۶۹ گزارش شده است؛ همچنین پایایی به روش همسانی درونی ۰/۷۸ - ۰/۷۸ آلفای کرونباخ گزارش شده است (آرگیل، ۱۹۸۹). در نمونه ایرانی علی پور و آگاه هریس (۱۳۸۶) روایی به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی کردند، نتایج نشان داد این پرسشنامه ۵ عامل رضایت از زندگی، حرمت خود، بهزیستی فاعلی، رضایت خاطر و خلق مثبت بودند که ۰/۶۸ واریانس را تبیین کردند؛ همچنین آلفای کرونباخ برای کل فهرست برابر با ۰/۹۱ بود. در پژوهش حاضر همسانی درونی ۰/۷۷ - ۰/۷۷ آلفای کرونباخ محاسبه شد.

¹ Bruna et al

² Heintz et al

³ Zell et al

⁴ Schmitt et al

⁵ Oxford Happiness Questionnaire (OHQ)

⁶ Argyle

پرسشنامه ارزش‌های فعال در عمل (VIA-IS)^۱: این پرسشنامه فرم کوتاه آزمون ارزش‌های فعال در عمل پترسون و سلیگمن^۲ (۲۰۰۴) است که به منظور سنجش توانمندی‌های (نقاط قوت) شخصیت افراد ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۲۴ عبارت است و مانند پرسشنامه اصلی شش فضیلت جهانی: خرد، انسانیت، شجاعت، عدالت، میانه روی و تعالی را و ۲۴ توانمندی شخصیتی یعنی کنگکاوی، علاقه به یادگیری، روش فکری، خلاقیت، هوش اجتماعی، روش بینی، شهامت، پشتکار، اصالت، مهربانی، عشق، تعیت، بی‌طرفی، رهبری، خودتنظیمی، احتیاط، تحسین زیبایی، قدردانی، امید، معنویت، فروتنی، شوخ طبعی، زنده دلی و بخشش را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در این پرسشنامه یک عبارت به هر توانمندی اختصاص دارد. این پرسشنامه یک ابزار خودسنجی است و آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه ای از هرگز به ندرت (۱) تا همیشه (۵)، میزان موافقت یا مخالفت خود با هر یک از عبارات را مشخص سازد. حداقل نمره در این پرسشنامه ۲۴ و حداکثر ۱۲۰ است و نمرات بیشتر نشان دهنده توانمندی‌های بیشتر در شخصیت است (پترسون و سلیگمن، ۲۰۰۴). روایی همزمان این پرسشنامه با نسخه فرم بلند ۰/۷۸ و همسانی درونی ۰/۷۹ آلفای کرونباخ گزارش شده است (پترسون و سلیگمن، ۲۰۰۴). در نمونه ایرانی روایی همگرای این پرسشنامه با پرسشنامه اشتیاق تحصیلی ۰/۵۷ و همسانی درونی ۰/۸۰ آلفای کرونباخ گزارش شد (طاهری و همکاران، ۱۳۹۹). در پژوهش حاضر همسانی درونی ۰/۸۲ آلفای کرونباخ محاسبه شد.

پرسشنامه نگرش به نقش جنسیتی (ATGRQ)^۳: این پرسشنامه توسط کیانی و همکاران (۱۳۹۰) برای ارزیابی نگرش افراد به نقش جنسیتی تهیه شده است. این پرسشنامه از ۴۵ عبارت تشکیل شده است که از یک طیف پاسخ ۵ گزینه ای از "کاملاً موافق" تا "کاملاً مخالف" درجه بندی شده است. این پرسشنامه دارای یک نمره کلی نگرش به نقش جنسیتی و دو نمره فرعی پذیرش و پیشگی‌های کلیشه‌ای جنسیتی (ستنی) و برابر خواهی جنسیتی است. نمره پذیرش کلیشه‌ای جنسیتی، نمره عبارت‌های یک تا نه را شامل می‌شود که به صورت معکوس امتیازدهی می‌شود. نمره برابری خواهی جنسیتی، نمره گویه‌های هشت و ده تا چهل و پنج را شامل می‌شود. نمرات بالا در زیر مقیاس پذیرش و پیشگی‌های کلیشه ای جنسیتی به معنی پذیرش بیشتر این و پیشگی‌ها برای دو جنس مخالف است. نمره بالا در زیر مقیاس برابری خواهی جنسیتی به معنی برابری خواهی بیشتر است. همسانی درونی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد که این ضریب برای پذیرش و پیشگی‌های کلیشه ای جنسیتی ۰/۷۴، برای خواهی جنسیتی ۰/۸۸ و نگرش کلی به نقش جنسیتی ۰/۸۱ به دست آمد و پایایی بازآزمایی آن به فاصله دو هفت‌تایی به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۴ و ۰/۷۷ به دست آمد؛ همچنین روایی به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شد که در مجموع دو عامل شناسایی شدند که ۰/۵۹ واریانس را تبیین کردند (کیانی و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر همسانی درونی ۰/۷۳ آلفای کرونباخ محاسبه شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۶۰۰ دانشجو شامل ۳۰۴ مرد و ۲۹۶ زن مشارکت داشتند، که از نظر پراکندگی سنی با یکدیگر همتا بودند ($P=0/066$, $\chi^2=60.79$). در مردان، ۲۳۴ نفر (۷۶/۹۷ درصد) در مقاطع تحصیلی کارданی و کارشناسی و ۷۰ نفر (۲۳/۰۳ درصد) در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری بودند؛ در گروه زنان ۲۱۸ نفر (۷۳/۶۵ درصد) در مقاطع تحصیلی کاردانی و کارشناسی و ۷۸ نفر (۲۶/۳۵ درصد) در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری بودند؛ که از نظر پراکندگی تفاوت معناداری بین دو گروه وجود نداشت ($P=0/061$, $\chi^2=7/372$). در مردان ۲۲۷ نفر (۷۴/۶۷) درصد و در زنان ۲۱۲ نفر (۷۱/۶۲ درصد) بیشترین فراوانی از رشته‌های فنی و مهندسی و بودند و سپس رشته‌های علوم انسانی، علوم پایه و سایر رشته‌ها در رتبه‌های بعدی قرار داشتند، بین دو گروه تفاوت معناداری وجود نداشت ($P=0/212$, $\chi^2=3/۸۴۹$). در مجموع نتایج آزمون خی دو نشان داد که جنسیت با پراکندگی سنی، مقطع تحصیلی و رشته تحصیلی تفاوت معنادار نداشت ($P<0/05$). شاخص‌های توصیفی گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع نمرات توانمندی‌های منش، شادکامی، نگرش به نقش جنسیتی و خردۀ مقیاس‌های آنها، پس از بررسی وجود داده‌های پرت تک متغیری و چندمتغیری و پس از حذف ۷ مورد دارای نمرات پرت چندمتغیره برای ۵۹۳ نفر محاسبه و در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی نمرات توانمندی‌های منش، شادکامی، نگرش به نقش جنسیتی و خردۀ مقیاس‌های آن‌ها

توانمندی‌های منش	۱/۹۶	۴/۷۵	۳/۴۹	۴/۷۵	حداکثر	حداقل	متغیرهای وابسته
کشیدگی	C.R.	آماره	C.R.	آماره	میانگین	انحراف معیار	کجی
کشیدگی	C.R.	آماره	C.R.	آماره	میانگین	انحراف معیار	کجی
۱/۶۲۳	۰/۳۲۵	-۴/۰۹۶	-۰/۴۱۱	۰/۴۹۷	۳/۴۹	۴/۷۵	۱/۹۶

1 The Values in Action Inventory of Strengths (VIA-IS)

2 Peterson and Seligman

3 Attitude Toward Gender Role Questionnaire (ATGRQ)

The Comparison of Happiness and Character Strengths in Base of Gender and Gender Role Attitude

-۰/۷۱۳	-۰/۱۴۳	-۴/۰۵۹	-۰/۴۰۷	۰/۶۹۴	۳/۵۰	۵	۱	خرد
-۱/۸۲۹	-۰/۳۶۶	-۲/۳۶۶	-۰/۲۳۷	۰/۶۹۵	۳/۴۴	۵	۱/۲۵	شجاعت
-۲/۱۱۲	-۰/۴۲۳	-۳/۷۸۰	-۰/۳۷۹	۰/۸۲۳	۳/۵۷	۵	۱/۳۳	انسانیت
۱/۱۳۵	۰/۲۲۷	-۶/۳۴۳	-۰/۶۳۶	۰/۷۵۲	۳/۷۹	۵	۱/۳۳	عدالت
-۰/۵۱۸	-۰/۱۰۴	-۱/۱۶۹	-۰/۱۱۷	۰/۶۷۵	۳/۳۲	۵	۱/۲۵	میانه روی
-۰/۷۴۸	-۰/۱۵۰	-۳/۲۳۰	-۰/۳۲۴	۰/۶۸۰	۳/۴۲	۵	۱/۴۰	تعالی
-۰/۲۳۱	-۰/۰۴۶	-۲/۳۳۷	-۰/۲۳۴	۱۴/۷۴۵	۴۹/۵۱	۸۷	۲	شادکامی
-۱/۱۷۹	-۰/۲۳۶	-۴/۴۴۳	-۰/۴۴۶	۵/۱۶۸	۱۴/۶۳	۲۴	۰	رضایت از زندگی
-۱/۴۶۱	-۰/۲۹۳	-۱/۱۴۳	-۰/۱۱۵	۴/۸۶۷	۱۴/۸۵	۲۷	۱	حرمت خود
-۱/۹۹۴	-۰/۳۹۹	۰/۵۰۵	۰/۰۵۱	۳/۱۰۱	۷/۶۶	۱۵	۰	بهزیستی فاعلی
۱/۱۱۸	۰/۲۲۴	-۳/۹۱۷	-۰/۳۹۳	۲/۷۴۲	۹/۷۰	۱۵	۰	رضایت خاطر
-۰/۵۳۹	-۰/۱۰۸	-۴/۳۶۵	-۰/۴۳۸	۱/۸۵۲	۵/۶۷	۹	۰	خلق مثبت
-۳/۷۷۰	-۰/۷۵۵	۱/۶۰۵	۰/۱۶۱	۱۹/۴۸۱	۱۵۶/۳۲	۲۰۳	۱۰۵	نقش جنسیتی
۱/۱۶۷	۰/۲۳۴	-۱/۵۷۰	-۰/۱۵۷	۵/۱۴۲	۲۴/۲۳	۳۹	۸	پذیرش ویژگی های کلیشه ای
-۳/۸۲۷	-۰/۷۶۷	۲/۲۳۹	۰/۲۲۵	۲۲/۳۹۱	۱۳۲/۰۹	۱۷۹	۷۶	برابرخواهی جنسیتی

در جدول ۱ جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده ها شاخص های کجی و کشیدگی ارائه شده است، نتایج نشان داد که همه این شاخص ها با کنترل جنسیت در دامنه ۲ الی ۲- قرار دارند، در واقع نتایج دلالت بر این دارد که این متغیرها با کنترل جنسیت، دارای توزیع نرمال می باشند و می توان مقایسه استنباطی از آزمون های پارامتری استفاده کرد، بر این اساس جهت مقایسه نمرات توانمندی های منش، شادکامی و نگرش به نقش جنسیتی بر اساس جنسیت از تحلیل واریانس و آزمون t مستقل استفاده شد. در جدول ۲ نتایج ارائه شده است.

جدول ۲: مقایسه شادکامی، توانمندی های منش و نگرش به نقش جنسیتی بر اساس جنسیت

η^2	P	$F^*/t^{**}/\chi^2^{***}$	زن		مرد		متغیرهای وایسته
			SD	M	SD	M	
۰/۰۰۳	۰/۸۲۰	*۰/۱۷۵	۵/۱۹	۱۴/۹۲	۵/۱۴	۱۴/۳۵	رضایت از زندگی
۰/۰۰۱	۰/۸۳۲	*۰/۹۹۶	۴/۹۹	۱۴/۸۵	۴/۷۵	۱۴/۸۵	حرمت خود
۰/۰۰۲	۰/۸۳۴	*۰/۲۶۱	۳/۲۷	۶/۸۱	۲/۹۳	۶/۵۲	بهزیستی فاعلی
۰/۰۰۱	۰/۸۷۷	*۰/۳۶۷	۲/۷۳	۹/۸۱	۲/۷۵	۹/۶۰	رضایت خاطر
۰/۰۰۱	۰/۸۴۳	*۰/۳۸۸	۱/۸۴	۵/۷۳	۱/۸۷	۵/۶۰	خلق مثبت
--	۰/۳۱۳	**-۱/۰۰	۱۵/۳۳	۵۰/۳۱	۱۴/۱۵	۴۸/۹۱	نمره کلی شادکامی
۰/۰۰۴	۰/۷۶۹	*۲/۳۷۵	۰/۸۹	۳/۵۵	۰/۷۰	۳/۴۵	خرد
۰/۰۰۱	۰/۸۴۳	*۰/۴۹۴	۰/۷۰	۳/۴۵	۰/۷۰	۳/۴۳	شجاعت
۰/۰۰۶	۰/۷۴۹	*۳/۵۲۷	۰/۷۸	۳/۶۲	۰/۸۶	۳/۵۱	انسانیت
۰/۰۱۸	۰/۴۲۰	*۱۱/۰۵۳	۰/۷۶	۰/۹۰	۰/۷۴	۳/۶۹	عدالت
۰/۰۰۱	۰/۶۵۰	*۰/۱۰۰	۰/۶۹	۳/۳۳	۰/۶۶	۳/۳۱	میانه روی
۰/۰۰۱	۰/۶۶۰	*۰/۳۴۰	۰/۶۹	۳/۴۴	۰/۶۷	۳/۴۱	عدالت
--	(۰/۰۷۳)	**-۱/۷۹۶	۰/۵۱۹	۳/۵۳	۰/۴۷۲	۳/۴۵	نمره کلی توانمندی های منش
--	(۰/۴۶۵)	***۰/۵۳۳	۵۱/۱	۹۰	۵۵	۹۹	سنی
			۴۸/۹	۸۶	۴۵	۸۱	برابرخواهی

نتایج جدول ۲ بین جنسیت و شادکامی و همچنین بین جنسیت و زیرمقیاس های شادکامی تفاوت معناداری وجود ندارد ($P > 0/05$)، به عبارت دیگر زنان و مردان در میزان شادکامی چه در نمره کل و چه در زیرمقیاس های آن وضعیت مشابه ای دارند. همچنین نتایج نشان

داد که بین جنسیت و نمره کل توانمندی‌های منش و فضیلت‌های منش تفاوت معناداری وجود ندارد ($P > 0.05$). همچنین نتایج نشان داد که بین نگرش‌های جنسیتی (ستنتی / برابرخواه) و شادکامی تفاوت معناداری وجود ندارد ($P = 0.465$, $\chi^2 = 0.533$). در ادامه در جدول ۳ مقایسه شادکامی، توانمندی‌های منش بر اساس نگرش‌های جنسیتی ارائه شده است.

جدول ۳: مقایسه شادکامی، توانمندی‌های منش بر اساس نگرش‌های جنسیتی

η^2	P	F*/t**	برابرخواه		ستنتی		متغیرهای وایسته
			SD	M	SD	M	
0.044	0.056	16/44*	5/63	13/24	4/87	15/50	رضایت از زندگی
0.046	0.077	17/7*	4/65	13/90	4/62	15/94	حرمت خود
0.067	0.079	25/48*	2/95	5/85	3/01	7/45	بهزیستی فاعلی
0.004	0.058	1/57*	2/78	9/56	2/68	9/92	رضایت خاطر
0.014	0.130	5/16*	1/91	5/41	1/73	5/85	خلق مثبت
--	0.001	4/31**	14/95	45/98	13/95	52/60	نمره کلی شادکامی
0.023	0.790	8/345*	0/62	3/63	0/71	3/43	خرد
0.001	0.831	0/208*	0/65	3/44	0/78	3/41	شجاعت
0.002	0.855	0/726*	0/80	3/59	0/84	3/51	انسانیت
0.019	0.566	6/814*	0/68	3/93	0/84	3/71	عدالت
0.006	0.880	1/950*	0/66	3/21	0/67	3/31	میانه‌روی
0.045	0.742	16/713*	0/67	3/24	0/71	3/54	عدالت
--	0.914	-0/108**	0/429	3/48	0/544	3/47	نمره کلی توانمندی‌های منش

نتایج جدول ۳ نشان داد که بین نگرش‌های جنسیتی (ستنتی / برابرخواه) و نمره شادکامی تفاوت معنادار وجود دارد ($P = 0.001$, $\eta^2 = 0.044$)؛ در واقع نمره شادکامی افراد ستنتی به طور معنادار بیشتر از افراد برابرخواه است. همچنین نتایج آزمون تصحیح بن‌فرونی نشان داد که با اختلاف میانگین ۶/۱۷ بین دو گروه تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). اما در زمینه توانمندی‌های منش و فضیلت‌های منش تفاوت معناداری بین دو نگرش جنسیتی (ستنتی / برابرخواه) وجود نداشت ($P > 0.05$).

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف مقایسه شادکامی و توانمندی‌های منش بر اساس جنسیت و نگرش به نقش جنسیتی انجام شد. نتایج نشان داد که بین جنسیت و شادکامی و همچنین بین جنسیت و زیرمقیاس‌های شادکامی تفاوت معناداری وجود ندارد. به عبارت دیگر زنان و مردان در میزان شادکامی چه در نمره کل و چه در زیرمقیاس‌های آن وضعیت مشابه‌ای دارند. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های گل محمدی و همکاران (۱۴۰۱)، سفارنیا و نسوتیان (۲۰۲۰)، سار و همکاران (۲۰۱۹) و دیویس و همکاران (۲۰۲۱)، سالاورا و همکاران (۲۰۲۰) و برآکاس و همکاران (۲۰۲۲) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت شادکامی ارتباطی با ساختار فیزیولوژیکی افراد ندارد از این‌رو نمی‌تواند تأثیر متفاوتی بر روی دو جنس زن و مرد داشته باشد (رئیسی، ۱۳۹۸). یکی دیگر از وجه مشترک شادکامی زنان و مردان می‌تواند حمایت اجتماعی باشد که زنان نیز همانند مردان به نحوی در موقعیت‌های اجتماعی دوستان و طرفداران بیشتری را به خود جذب می‌کنند و این می‌تواند منجر به شادکامی آنان گردد (احمدی و همکاران، ۱۳۹۴). امروزه تفاوت‌های جنسیتی نیز در جامعه کم رنگ شده است (سار و همکاران، ۲۰۱۹). به طوری که نتایج پژوهش اولsson و مارتینی (۲۰۱۸) نشان داد مردان و زنان در نقش‌های جنسیتی، خواسته‌ها و رفتارهای اجتماعی باهم همسو می‌باشند. همان‌طور که ارزیابی سلیگمن نشان می‌دهد که احساسات مثبت متابع فکری، فیزیکی و اجتماعی را گسترش می‌دهند؛ در عین حال شادی می‌تواند متأثر از تعامل اجتماعی با محیط باشد (سفارنیا و نسوتیان، ۲۰۲۰). در پژوهش گل محمدی و همکاران (۱۴۰۱) نیز میزان شادکامی زنان و مردان برابر گزارش شد. این میزان برابر می‌تواند به این خاطر باشد زنان هم مانند مردان روابط اجتماعی بالایی دارند و هم در روابط اجتماعی بیشتر خود را نشان می‌دهند (گل محمدی و همکاران، ۱۴۰۱). نتایج این پژوهش با یافته‌های کاظمی مجذد و همکاران (۱۳۹۷)، کیانی و مظاهري (۱۳۹۷)، قاسمی نیایی و همکاران (۱۳۹۸)، نادری و همکاران (۱۳۹۸)، دلاور و شکوهی امیرآبادی (۱۳۹۹)، کامو و هوری (۲۰۲۴)، سانین پوسادا و همکاران (۲۰۱۸) همسوی ندارد. این پژوهش‌گران در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بین جنسیت و شادکامی تفاوت

معناداری وجود دارد. علت ناهمخوانی این پژوهش‌ها را می‌توان به جامعه هدف و بافت فرهنگی و نمونه‌های مورد بررسی و کلیشه‌های جنسیتی درک و موقعیت افراد از شادکامی نسبت داد.

همچنین نتایج نشان داد که بین جنسیت و نمره کل توانمندی‌های منش و فضیلت‌های منش تفاوت معناداری وجود ندارد. به عبارتی زنان و مردان در میزان توانمندی‌های منش و فضیلت‌های منش وضعیت مشابه‌ای دارند. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش خسروجردی و همکاران (۱۳۹۸)، ماه آور و همکاران (۱۳۹۸)، امزالق و مصری هرزالله (۲۰۲۲) همسو و با پژوهش‌های قاسمی و قیصریه نجف‌آبادی (۱۳۹۳)، خسروجردی و همکاران (۱۳۹۸)، پژوهش بران و همکاران (۲۰۲۰) و حسین (۲۰۲۲) نامحسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت فرآیند جامعه پذیری جنسیتی از تفاوت‌های موجود بین زن و مرد کاسته است. بر اساس دیدگاه سازه‌گرایانه هویت جنسیتی تحت تأثیر ساختار جامعه قرار گرفته می‌شود و بر اساس این رویکرد زنانگی و مردانگی ضرورتاً با صفات بیولوژیکی زن و مرد هماهنگ نمی‌باشد. برخی مطالعات نیز نشان داده‌اند تغییرات اجتماعی سبب برابری است (امزالق و مصری هرزالله، ۲۰۲۲). همانطور که بر^۱ (۱۳۹۸) بیان می‌کند زنانگی و مردانگی متأثر از انتظارات فرهنگی و اجتماعی است (قاسمی و قیصریه نجف‌آبادی، ۱۳۹۳) که در صفات شخصیتی افراد منعکس می‌شوند (ماه آور و همکاران، ۱۳۹۸). نتایج پژوهش خسروجردی و همکاران (۱۳۹۸) در دانش‌آموزان نشان داد که بین جنسیت و توانمندی‌های منش تفاوت وجود ندارد. به طوری که توانمندی منش در هر دو جنس موجب به کارگیری استعدادها و دستیابی به اهداف و موفقیت می‌شود (خسروجردی و همکاران، ۱۳۹۸). در نتایج پژوهش ماه آور و همکاران (۱۳۹۸) نشان داده شد زنان نسبت به مردان توانمندی‌های منش بالاتری دارند که با یافته پژوهش حاضر ناهمسوی دارد. علت ناهمسوی این پژوهش با یافته حاضر را می‌توان به بافت فرهنگی و وضعیت اقتصادی و اجتماعی جامعه نسبت داد.

همچنین نتایج نشان داد که بین نگرش‌های جنسیتی (سننی / برابرخواه) و شادکامی تفاوت معناداری وجود دارد در واقع نمره شادکامی افراد سننی به طور معنادار بیشتر از افراد برابرخواه است. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های حاجلو (۱۳۹۴)، کاظمی مجده و همکاران (۱۳۹۹)، سلطانی بهرام و قاسم‌زاده (۱۴۰۰)، کو و سالانوا (۲۰۱۸) و کامو و هوری (۲۰۲۴) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت مفهوم شادی ریشه در نگرش سننی دارد چنان که در تحقیقات بهزیستی ذهنی سننی نیز گزارش شده است شادی یکی از برخسته‌ترین فعالیت‌های بشری است که شامل به حداقل رساندن احساسات خوشایند و به حداقل رساندن احساسات ناخوشایند می‌باشد. به عقیده برخی از روانشناسان شادی شامل احساس احساسات به درستی است. چنین احساساتی لزوماً احساسات خوشایند نیستند و حتی ممکن است ناخوشایند مانند خشم یا ترس باشند. به طور کلی تجربه احساسی افراد از شادی می‌تواند در فرهنگ‌های مختلف متفاوت باشد (تمیر و همکاران، ۲۰۱۷). برخی مطالعات مؤلفه معنویت را در نگرش‌های سننی با شادکامی تأیید کرده‌اند (کو و سالانوا، ۲۰۱۸). در یافته کاظمی مجده و همکاران (۱۳۹۹) نتایج نشان داد بهزیستی معنوی با میزان شادکامی دانشجویان ارتباط دارد و میزان شادکامی دانشجویان بومی بیشتر از دانشجویان غیر بومی بود (کاظمی مجده و همکاران، ۱۳۹۹). افرادی که معنویت بالایی دارند هیجانات مثبت بیشتری را تجربه می‌کنند و از حوادث و وقایع بیرونی ارزیابی مثبتی می‌کنند (حاجلو، ۱۳۹۴). در جامعه سننی زندگی مبتنی بر ایمان و قطعیت است و در این جوامع افراد، عاری از هر نوع وابستگی اقتصادی، سیاسی، ایدئولوژیک و غیره، صرفاً به خاطر مودت، دوستی، عشق مقابل و با هم بودن اقدام به تشکیل خانواده می‌کنند که در آن همفرکری، همدلی، همکاری و اعتماد، احترام و بهره‌مندی و احساس لذت متقابل جای هرگونه نابرابری اجتماعی و تبعیض جنسیتی را می‌گیرد (سلطانی بهرام و قاسم‌زاده، ۱۴۰۰). در مطالعات انجام شده در کشورهای غربی و مقایسه‌های بین ملی نیز نتایج نشان داده‌اند که شادکامی با وضعیت تأهل افراد ارتباط دارد و افراد سنت‌گرا نسبت به افراد برابرگرا گرایش بیشتری به ازدواج دارند و این می‌تواند موجب شادی آنان در زندگی شود (کامو و هوری، ۲۰۲۴).

نتایج دیگری نیز نشان داد در توانمندی‌های منش و فضیلت‌های منش تفاوت معناداری بین دو نگرش جنسیتی (سننی / برابرخواه) وجود نداشت. به عبارتی در هر دو نگرش جنسیتی (سننی و برابرخواه) میزان توانمندی‌های منش و فضیلت‌های منش برابر می‌باشد. نتایج این پژوهش با نتایج یافته‌های فلاحتی (۱۳۹۵)، اشمیت و همکاران (۲۰۱۷)، امزالق و مصری هرزالله (۲۰۲۲) و دلگادو-هررا و همکاران (۲۰۲۴) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت نگرش جنسیتی برابرخواه در یک فرهنگ به هر دو جنس اجازه می‌دهد تا آزادانه‌تر ارزش‌هایی را که ذاتاً به آنها اهمیت می‌دهند، دنبال کنند. این نتیجه‌گیری‌ها نشان می‌دهند که در کشورهای برابرتر، مردم به خصوص خواستار این هستند که ارزش خود را در جامعه نشان دهند و بنابراین مردان و زنان فرصت‌های بیشتری برای اغراض جنسیتی خود دارند. همچنین الگوهای متقابل فرهنگی، ارزش‌های قابل اندازه‌گیری تفاوت‌های جنسیتی مانند صفات شخصیتی را تأیید نمی‌کند (اشمیت و همکاران، ۲۰۱۷). شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که زنان در جامعه در حوزه عمومی کار و سیاست پیشرفت‌های چشمگیری داشته‌اند و تعداد برابرخواهانه‌ای که از برابری حوزه خصوصی و عمومی فعالیت می‌کنند افزایش یافته است و همچنین رویکردهای فمینیستی در کاهش نفوذ سنت‌گرایی موفق بوده است (دلگادو-هررا و همکاران، ۲۰۲۴). تغییرات اجتماعی به سمت محوریت برابری طلبی گرایش پیدا کرده است (امزالق و مصری هرزالله، ۲۰۲۲). مطالعات نیز نشان داده‌اند

دیدگاه‌های سنتی که درباره نقش‌های جنسیتی در نظر گرفته می‌شد کمنگ شده است و ترکیب نقش‌ها بر رفتار و تجارت زندگی روزمره تأثیرگذار می‌باشد (فلاحتی، ۱۳۹۵). بنابراین می‌توان گفت نگرش‌های جنسیتی در طول سال‌ها تغییر کرده است و به عبارتی توامندی‌های منش و فضیلت‌های منش در هر دو نگرش سنتی و برابرخواه به یک شکل مساوی در جامعه رواج دارد. با این حال این پژوهش با نتایج پژوهش هنتشل و همکاران (۲۰۱۹) ناهمسو بود که این ناهمسوی می‌تواند ناشی از بافت فرهنگی و جوامع اقتصادی و اجتماعی آن کشور باشد.

به طور کلی نتایج این پژوهش نشان داد که بین زنان و مردان در میزان شادکامی و توامندی‌های منش تفاوتی وجود ندارد. همچنین نتایج نشان داد که بین نگرش‌های جنسیتی (سنتی / برابرخواه) و توامندی‌های منش تفاوت وجود ندارد. و نیز نتایج دیگر این پژوهش نشان داد که بین نگرش‌های جنسیتی (سنتی / برابرخواه) و شادکامی تفاوت وجود دارد. به طوری که می‌توان گفت میزان شادکامی افراد سنتی در مقایسه با افراد برابرخواه بیشتر می‌باشد. از محدودیت‌های پژوهش حاضر این بود که نمونه مورد بررسی فقط دانشجویان دانشگاه تهران بودند؛ لازم است قابلیت تعیین آن به سایر قشر جوامع بااحتیاط صورت گیرد. لذا در پژوهش‌های آتی پیشنهاد می‌شود نمونه‌گیری در سنین مختلف و همچنین با در نظر گرفتن سطح اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در فرهنگ‌های مختلف کشور انجام شود تا درک و نگرش عمیق‌تری نسبت به مقایسه‌ی تفاوت نگرش‌های جنسیتی جوامع در بین دو جنس ایجاد شود.

منابع

- احمدی، ف.، نائینیان، م.، ر.، و حیدری نسب، ل. (۱۳۹۵). بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه‌ی بروون گرایی و سرخختی روان‌شناسی با شادکامی در بین دانشجویان با توجه به جنسیت. روان‌شناسی پالینی، ۷(۱)، ۶۳-۷۲.
https://jcp.semnan.ac.ir/article_2191.html
- حاجلو، ن.، و مقدسی، خ. (۱۳۹۴). همبسته‌های تعارض نقش جنسیتی دانشجویان: تعارض نقش جنسیتی می‌تواند بهزیستی روان‌شناسی را پیش‌بینی کند. مجله اصول بهداشت روانی، ۱۱(۱)، ۲۹-۳۴.
https://jfmh.mums.ac.ir/article_6243.html
- خسروجردی، ز.، حیدری، م.، قبیری، س.، پاکدامن، شهلا (۱۳۹۸). تدوین مدل تبحرمداری مبتنی بر توامندی‌های منش در نوجوانان. پژوهش‌نامه روان‌شناسی مشتب، ۴(۵)، ۷۷-۹۲.
https://ppls.ui.ac.ir/article_24773.html
- دلاور، ع.، و شکوهی امیرآبادی، ل. (۱۳۹۹). بررسی وضعیت شادکامی و رضایت از زندگی دانشجویان در زمان بحران بیماری کرونا ویروس جدید (کووید-۱۹). فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۱۶(۵۵)، ۱-۵۵.
https://jep.atu.ac.ir/article_11172.html
- سلطانی بهرام، س.، و قاسم‌زاده، د. (۱۴۰۰). تبیین جامعه‌شناسی شادکامی جوانان بر اساس عوامل سرمایه‌ای و غیرسرمایه‌ای. برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ۱۳(۴۸)، ۶۵-۱۰۳.
<https://doi.org/10.22054/qjsd.2021.60260.2160>
- طاهری، الف.، نعامی، ع.، امیر فخرایی، الف.، و آتش افروز، ع. (۱۳۹۹). اثر توامندی منش بر اشتیاق و بهزیستی تحصیلی با میانجیگری استفاده از توامندی های منش. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۶(۵۰)، ۷۹-۹۶.
https://www.jiera.ir/article_112668.html
- فلاحتی، ل. (۱۳۹۵). نگرش به نقش‌های جنسیتی در نسبت با قومیت و جنسیت. فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، ۱۹(۳۳-۵۹).
https://www.jicr.ir/article_299.html
- قاسمی نیایی، ف.، و کریمی، س. (۱۳۹۸). رابطه‌ایگزه پیشرفت، شادکامی و رضایت زناشویی زنان و مردان فرهنگی ناحیه ۲ خرم آباد. نشریه علمی رویش روان‌شناسی، ۸(۷)، ۲۱۵-۲۲۲.
<https://frooyesh.ir/article-1-1321-fa.html>
- قاسمی، و.، و قیصریه نجف آبادی، ف. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر هویت جنسیتی در رضایت شغلی کارفرمایان. جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۵(۳)، ۵۹-۷۰.
https://jas.ui.ac.ir/article_18353.html
- کاظمی مجده، ز.، کاظمی مجده، س.، علی محمدی، غ.، و جباری، ن. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر بهزیستی معنوی بر عزت نفس و شادکامی دانشجویان (مورد مطالعه دانشگاه فرهنگیان گرگان-۱۳۹۶). نشریه علمی رویش روان‌شناسی، ۷(۱۲)، ۱۱۵-۱۲۸.
<https://frooyesh.ir/article-1-699-fa.html>
- کیانی، ز.، و مظاہری، م. (۱۳۹۷). بررسی مقایسه‌ای احساس شادکامی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم شهرستان زاهدان. مجله مطالعات روان‌شناسی تربیتی، ۱۵(۳۱)، ۱۹۹-۲۱۶.
https://jeps.usb.ac.ir/article_4275.html
- کیانی، ق.، بهرامی، م.، و طارمیان، ف. (۱۳۹۰). مقایسه نگرش به نقش جنسیتی و رابطه آن با رضایت از زندگی در کارمندان. مطالعات روان‌شناسی تربیتی، ۱۷(۱)، ۱۱۱-۱۲۵.
https://psychstudies.alzahra.ac.ir/article_1559.html
- گل محمدی، ب.، کاشانی، و.، و مهدی‌لی، و. (۱۴۰۱). پیش‌بینی شادکامی و سلامت روان دبیران تربیت بدنی براساس سرخختی ذهنی. ذهن، حرکت و فکر، ۱(۱)، ۱۲۴-۱۴۰.
https://mmbj.tabrizu.ac.ir/article_15241.html
- ماه آورپور، ف.، اسعدی، س.، و بخشایش، غ. (۱۳۹۸). تحول فضائل و توامندی‌های شخصیتی در دوره بزرگسالی: با نگاهی بر تفاوت‌های جنسیتی. پژوهش‌نامه روان‌شناسی مشتب، ۵(۱)، ۷۱-۸۸.
https://ppls.ui.ac.ir/article_23877.html
- نادری، خ.، نشاط دوست، ح.، ط.، و طالبی، م. (۱۳۹۸). تأثیر آموزش راهبردهای خودگردانی بر افزایش شادی دانش‌آموزان: مقایسه جنسیتی. پژوهش‌نامه روان‌شناسی مشتب، ۵(۱)، ۴۱-۵۴.
https://ppls.ui.ac.ir/article_24018.html

The Comparison of Happiness and Character Strengths in Base of Gender and Gender Role Attitude

- Amâncio, L., & Santos, M. H. (2021). Gender equality and modernity in Portugal. An analysis on the obstacles to gender equality in highly qualified professions. *Social Sciences*, 10(5), 162. <https://doi.org/10.3390/socsci10050162>
- Amzaleg, M., & Masry-Herzallah, A. (2022). Cultural dimensions and skills in the 21st century: The Israeli education system as a case study. *Pedagogy, Culture & Society*, 30(5), 765-785. <https://doi.org/10.1080/14681366.2021.1873170>
- Argyle, M. (1989). Do happy workers work harder? The effect of job satisfaction on work performance. *How harmful is happiness*, 94-105. <https://personal.eur.nl/veenoven/Pub1980s/89a-C9-full.pdf>
- Brakus, J. J., Chen, W., Schmitt, B., & Zarantonello, L. (2023). Experiences and happiness: The role of gender. *Psychology & Marketing*, 39(8), 1646-1659. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/mar.22677>
- Coo, C., & Salanova, M. (2018). Mindfulness can make you happy-and-productive: A mindfulness controlled trial and its effects on happiness, work engagement and performance. *Journal of Happiness Studies*, 19, 1691-1711. <https://doi.org/10.1007/s10902-017-9892-8>
- Croft, A., Atkinson, C., Sandstrom, G., Orbell, S., & Aknin, L. (2021). Loosening the GRIP (Gender Roles Inhibiting Prosociality) to promote gender equality. *Personality and Social Psychology Review*, 25(1), 66-92. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1088868320964615>
- Davis, L., Whiteside, J. L., & Cherng, H. Y. S. (2021). One Size Fits All? Gender, Race/Ethnicity, and Happiness in Schools. *Teachers College Record*, 123(1), 1-28. <https://eric.ed.gov/?id=ED1293584>
- Delgado-Herrera, M., Aceves-Gómez, A. C., & Reyes-Aguilar, A. (2024). Relationship between gender roles, motherhood beliefs and mental health. *Plos one*, 19(3), e0298750. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0298750>
- Gompers, A., Olivier, M. T., & Maney, D. L. (2024). Training in the implementation of sex and gender research policies: an evaluation of publicly available online courses. *Biology of sex Differences*, 15(1), 32. <https://doi.org/10.1186/s13293-024-00610-6>
- Heise, L., Greene, M. E., Opper, N., Stavropoulou, M., Harper, C., Nascimento, M., ... & Gupta, G. R. (2019). Gender inequality and restrictive gender norms: framing the challenges to health. *The Lancet*, 393(10189), 2440-2454. [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(19\)30652-X/abstract](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(19)30652-X/abstract)
- Hentschel, T., Heilman, M. E., & Peus, C. V. (2019). The multiple dimensions of gender stereotypes: A current look at men's and women's characterizations of others and themselves. *Frontiers in psychology*, 10, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00011>
- Husain, W. (2022). Women are the better halves: gender-based variations in virtues and character strengths. *Journal of Human Values*, 28(2), 103-114. <https://doi.org/10.1177/09716858211039984>
- Jaehn, P., Bobrova, N., Saburova, L., Kudryavtsev, A. V., Malyutina, S., & Cook, S. (2020). The relation of gender role attitudes with depression and generalised anxiety disorder in two Russian cities. *Journal of affective disorders*, 264, 348-357. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.01.027>
- Kamo, Y., & Hori, M. (2024). Marital and family satisfaction in 32 countries. In *Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research* (pp. 4094-4101). Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-17299-1_3913
- Lappegård, T., Neyer, G., & Vignoli, D. (2021). Three dimensions of the relationship between gender role attitudes and fertility intentions. *Genus*, 77, 1-26. <https://doi.org/10.1186/s41118-021-00126-6>
- Martínez-Martí, M. L., & Ruch, W. (2014). Character strengths and well-being across the life span: data from a representative sample of German-speaking adults living in Switzerland. *Frontiers in psychology*, 5, 1253. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25408678/>
- Martínez-Martí, M. L., & Ruch, W. (2017). Character strengths predict resilience over and above positive affect, self-efficacy, optimism, social support, self-esteem, and life satisfaction. *The Journal of Positive Psychology*, 12(2), 110-119. <https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1163403>
- Olsson, M., & Martiny, S. E. (2018). Does exposure to counterstereotypical role models influence girls' and women's gender stereotypes and career choices? A review of social psychological research. *Frontiers in psychology*, 9, 2264. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02264>
- Peterson, C., & Seligman, M. (2004). *Character strengths and virtues: A Handbook and Classification*, New York: Oxford University Press. <https://psycnet.apa.org/record/2004-13277-000>
- Safarina, N. A., & Nasution, N. (2020). The difference of orphans' happiness based on gender. *INSPIRA: Indonesian Journal of Psychological Research*, 1(1), 6-12. <https://doi.org/10.32505/inspira.v1i1.1717>
- Salavera, C., Usán, P., & Teruel, P. (2020). The mediating role of positive and negative affects in the relationship between self-esteem and happiness. *Psychology research and behavior management*, 355-361. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S240917>
- Sanín Posada, A., Salanova, M., & Vera-Villaroel, P. (2018). *Happiness and optimism interventions at work: Gender differences*. <https://repositorio.uji.es/xmlui/handle/10234/181653>
- Sar, V., Türk, T., & Öztürk, E. (2019). Fear of happiness among college students: The role of gender, childhood psychological trauma, and dissociation. *Indian journal of psychiatry*, 61(4), 389. https://doi.org/10.4103/psychiatry.IndianJPsychotherapy_52_17
- Schmitt, D. P., Long, A. E., McPhearson, A., O'Brien, K., Remmert, B., & Shah, S. H. (2017). Personality and gender differences in global perspective. *International Journal of Psychology*, 52, 45-56. <https://doi.org/10.1002/ijop.12265>
- Seligman, M. (2011). *Flourish: A Visionary New understanding of Happiness and Well-being*. New York, NY: Free Press. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0974173920160420>
- Tamir, M., Schwartz, S. H., Oishi, S., & Kim, M. Y. (2017). The secret to happiness: Feeling good or feeling right?. *Journal of Experimental Psychology: General*, 146(10), 1448. <https://doi.org/10.1037/xge0000303>
- Wagner, L., Gander, F., Proyer, R. T., & Ruch, W. (2020). Character strengths and PERMA: Investigating the relationships of character strengths with a multidimensional framework of well-being. *Applied Research in Quality of Life*, 15, 307-328. <https://doi.org/10.1007/s11482-018-9695-z>
- Zell, E., Krizan, Z., & Teeter, S. R. (2015). Evaluating gender similarities and differences using metasynthesis. *American Psychologist*, 70(1), 10. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25581005/>